

Bariton Martijn Cornet heeft in Essen alles mee

door Minze bij de Weg

‘Wat Wagner betreft ligt er nog een leven voor mij’

In december zingt de jonge Nederlandse bariton Martijn Cornet aan het Aalto theater in Essen de rol van Heerrufer in *Lohengrin*. Het is zijn Wagnerdebuut. Hoe is het om als lyrische bariton met een voorliefde voor Mozart deze stap te maken? Hoe bouw je als jonge zanger een carrière op. Hoe kom je bij een ensembletheater als Essen terecht en hoe gaat het daar aan toe? We zochten hem op tijdens een serie voorstellingen van Louis Andriessens *Theatre of the World* in het Holland Festival.

Wagner is lang niet bij alle zangers geliefd. Wat vind jij?

‘Ik ben een groot bewonderaar vanaf de middelbare school. In mijn kast staat heel veel Wagner. Op het conservatorium heb ik een major Wagner gedaan. Dat was heel boeiend. Daar waren ook mensen van het Wagnergenootschap bij. Toen ik zestien of zeventien was organiseerde ik met een vriendje *Ring*-avonden. Maar ik was niet wereldvreemd, ik hield ook van voetballen. Mijn vader hield niet van Wagner, hij vond hem bombastisch. Mijn Wagner zingen staat nog in de kinderschoenen, *Lohengrin* is de eerste keer dat ik hem kan aanraken. Ik heb *Lohengrin* voor het eerst in Amsterdam gezien. Dat koor dat tegen die wand zit, dat was onvoorstelbaar.’

Zat zingen er al vroeg in?

‘Ik ben op mijn zestiende met zangles begonnen. Maar ik deed ook andere dingen, veel voetballen. Daar was ik best goed in. Op woensdagmiddag kregen wij als kinderen, mijn broer, mijn zuster en ik pianoles van mijn grootmoeder die pianiste was. Als ik het autootje van mijn grootmoeder zag aankomen rende ik vaak het huis uit om pas terug te komen als de les was afgelopen. Dat vond ze niet erg, ze kwam vooral voor de gezelligheid. Maar toch ben ik uiteindelijk de enige die voor de muziek is gegaan en mede door mijn grootmoeder Manna Cornet ben ik naar het conservatorium gegaan. Toen ik auditie voor het conservatorium deed heeft zij mij begeleid: 82 + 17, bijna honderd jaar samen. Op de middelbare school had ik een geweldige muziekleraar, Dolf Schelvis. Hij heeft de liefde voor de muziek kunnen overbrengen. Hij deed aan koortjes, een kerstkoor en musicals. Iedere vrijdag repeteerden we. Hij heeft mij aangespoord om zangles te nemen. ‘Ik verplicht je niet om er iets mee te doen maar wel om er naar te kijken’, zei hij. Toen ik door een blessure niet meer mocht voetballen, had ik opeens drie, vier dagen per week vrij om daar wat mee te doen. Ik heb zangles genomen bij een vriendin van mijn grootmoeder, Nel Dahlberg. De eerste drie lessen liet zij mij popliedjes zingen, de vierde keer zette ze ‘O sole mio’ op de lessenaar. Toen ik dat zong gebeurde er iets met mijn lichaam, een soort tintelend gevoel. Dat wil ik altijd, wist ik op dat moment. Sindsdien ben ik mij volledig gaan richten op klassiek zingen.’

Dus naar het conservatorium.

‘Ik ben op het conservatorium alleen op mijn stem aangenomen. Eigenlijk was ik ontoelaatbaar. Voor theorie moest je minimaal iets als 37 van 50 punten hebben, ik had er drie. Toch mocht ik komen, maar ik had een grote theoretische achterstand. Door de leraren ben ik geweldig geholpen en ik heb het conservatorium afgemaakt, maar het was een struggle. Ik heb alleen mijn bachelor gehaald, daarna ben ik vertrokken naar de Operastudio Nederland. Ik heb het geluk gehad dat er mensen waren die iets in mij zagen. Op het conservatorium van Amsterdam lag de nadruk erg op de theorie. Tijdens mijn studie was ik daar boos om, zo weinig aandacht voor het fysieke. Maar terugkijkend ben ik buitengewoon dankbaar voor het niveau. Ik denk dat ik daardoor de muziek beter begrijp en beter kan uitvoeren.’

Bewegen op muziek

Leerde je op het conservatorium en bij de Operastudio ook acteren?

‘Voor een groot deel is het een kwestie van talent. Ik heb het van jongs af gedaan, al bij de musicals op school. Volgens vrienden die acteur zijn, is het echter geen acteren, maar bewegen op muziek. Ik heb twee jaar Operastudio gedaan. Het laatste jaar op het conservatorium had ik er al van gesnoept. Hans Nieuwenhuis en Winfried Maczewski zagen mij zitten. Daarom heb ik al tijdens mijn laatste conservatoriumjaar gratis masterclasses en bewegingslessen kunnen volgen.’

Heb je als zanger ook invloed op de invulling van jouw rol. Bijvoorbeeld bij Pierre Audi, met wie je een paar keer hebt gewerkt.

‘Een regisseur als Pierre Audi werkt heel precies. Hij weet welke bewegingen hij wil, hoe het er uit moet zien. Maar binnen die lijntjes heb je zelf inbreng. Je hebt ook regisseurs die zeggen: ‘laat maar wat zien.’ Pierre Audi werkt in beelden, maar hij doet ook aan personenregie, hij vraagt ook wel wat jij ervan vindt.

‘Offer me something different’. In *Theatre of the World* had ik een kleine rol, maar het instuderen kost je bijna net zoveel tijd als de hoofdrol. Je bent er geen seconde minder mee bezig. Je moet in de buurt zijn voor als jouw scène aan de beurt is. Soms kun je een uurtje later komen. Ondertussen, tijdens het wachten, doe je wat anders. Je neemt andere muziek mee om in te studeren. Ik heb tijdens de repetities van *Theatre of the world* mijn belastingaangifte gedaan. In een grote rol kun je groeien, maar ook aan onze scène (die ongeveer een kwartier duurde, waarvan zo’n vijf minuten zang, MbdW) is veel gekneed. Ik heb veel gediscussieerd met dirigent Reinbert de Leeuw. Je hoorde maar een flardje van mijn stem, ik wilde met meer dan een kwart van mijn stem zingen. Die slag heb ik verloren. Het gaat Louis Andriessen vooral om de klankkleur, het ontbreken van de lichamelijkeheid. Daar strijdt hij al vijftig jaar voor. Die manier van zingen heeft niet zoveel te maken met wat ik geleerd heb. Tussendoor moest ik een paar keer in Essen zingen, bijvoorbeeld een grote rol in *De liefde voor de drie sinaasappelen*. Dat was heel fysiek en terug in Amsterdam was het dan weer zoeken.’

Martijn als Pantalon met Tijl Faveyts als Koning Treff in De liefde voor de drie sinaasappelen foto Thilo Beu

Ik vond het uiteindelijk bijna renaissanceachtig, barok klinken.

‘Dat was precies wat Andriessen wilde, de muziek moest een soort pure liefde uitstralen.’

Een carrière opbouwen

Je bent nu 33 en zit aardig in het werk. Hoe pak je het opbouwen van een carrière aan om zover te komen?

‘Daar moet je een beetje mazzel bij hebben. Toen ik 23 was kon ik debuten in de zaterdagmatinee met de rol van Masetto. Dat heeft me direct een agent opgeleverd. Ik zat toen nog op het conservatorium. Hij heeft me geïntroduceerd bij de matinee en de Nederlandse Opera. Daarna is het langzaam en vanzelf verder gegaan. Toen ik bij de Operastudio wegging had ik wat kleine rollen staan. Ik ben toen negen maanden naar Wenen gegaan naar het Theater an der Wien. Je leven is daar eenzaam. Ik had een appartement gehuurd en toen ik aankwam was het min twaalf, er lag een stapel sneeuw en de kachel was stuk. Je loopt naar het theater toe en iedereen was goed, het was een hoog niveau. Maar alle avonden ben je alleen. Dat is in het begin even leuk, maar dan zijn negen maanden

lang. Je leert daar heel veel. Ik zou iedere jonge muzikant aanraden er naartoe te gaan. Muziek leeft in Wenen. Toen ik een keer in mijn appartement aan het oefenen was werd er op de deur geklopt. Dat is het eind, dacht ik. Maar de mevrouw zei: laat in het vervolg even weten als je gaat oefenen, dan zet ik het raam open. Iedere avond staan er bij de uitgang mensen met een foto, ook voor de kleine rollen. Het gaat erom dat je gewaardeerd wordt, dat mensen weten dat het een vak is. Voor een beginnend muzikant is dat heel prettig. Hier kan het voorkomen dat mensen vragen wat je overdag doet, als je verteld hebt dat je zingt. Op een gegeven moment ben ik van agent veranderd en met mijn nieuwe agent Sorek heb ik een meerjarenplanning gemaakt. Het leek ons goed om eerst een aantal kleine rollen in grotere huizen te zingen.'

Je bent toen ook bij het Aalto theater in Essen terechtgekomen. Hoe ging dat in zijn werk?

'Via de normale weg. Ik heb daar net als rond de honderd andere baritons voor deze plaats geauditeerd en werd unaniem door de auditiecommissie aangenomen. Essen is wel onder mijn aandacht gekomen omdat Hein Mulders daar intendant werd en hij aan mijn agent vroeg of ik daar niet wilde komen voorzingen. In Essen zing ik tegenwoordig 85% grote rollen, de rest is klein. Als lid van het ensemble heb je ook geen keuze. In je contract staat een x aantal voorstellingen en als er kleine rollen over zijn moeten die gevuld worden. Als dat goed gevarieerd wordt kan dat heel goed zijn voor iedereen. Je kunt dan uitrusten van de grote rollen. In Essen wordt dat prima gedaan. Om een voorbeeld te geven: in het najaar, als ik de Heerrufer in *Lohengrin* doe, zing ik op de ene dag *Lohengrin*, de dag erna Papageno in *Die Zauberflöte* en de volgende dag heb ik een spreekrol in *Die Czardasfürstin*. Die combinatie kan ik heel goed aan.'

Zingen 2.0

De Heerrufer is niet een grote rol.

'Maar het is wel zingen 2.0. Als je dat niet op de juiste manier zingt kunnen de gevolgen groot zijn. Het hoeft niet hard, je moet wel kleur aanbrengen. Als je dat niet goed doet, kan het ten koste gaan van je apparaat. In Bayreuth waar het orkest overdekt zit gaat het als zanger gemakkelijk, in een zaal als Essen moet je over een flink orkest heen.'

Kan je qua interpretatie iets met een kleine rol als Heerrufer?

'Misschien juist dan. Als straatkrant verkoper kan je op een manier roepen waardoor mensen getriggerd worden. Dat probeer ik ook. Ik weet een aantal kleuren die ik kan aanbrengen.'

Heb je invloed op de interpretatie van een stuk?

'Je kan van tevoren dingen bedenken, maar als je anders wordt neergezet, moet je je aanpassen. Bij *Die Schweigsame Frau* waar ik de rol van de barbier zong, heb ik van tevoren gesproken met regisseur Guy Joosten. Nee, de barbier zou geen nicht worden. Maar uiteindelijk was het een nicht over de top, met gebaartjes en een extreem pak. In die dingen moet je open staan.'

Heb je invloed op de rollen die je krijgt?

'Ik heb de mazzel dat ik een goede agent heb en dat ze in Essen bezig zijn met het opbouwen van mensen. Welke rol past bij wie? Zij stellen iets voor en dan bekijk ik het. Dat is altijd goed gekomen. Ze denken mee. Ik heb bovendien het geluk dat ik tussendoor ook ergens anders kan zingen, dat ik mogelijkheden krijg buiten Essen.'

De zaal van het Aalto Theater foto Bernadette Grimmerstein

Verborgen ingang

Hoe is de sfeer in het theater, is er sprake van concurrentie?

‘Er is meer sprake van een grote familie. Zangers die van elders komen zijn altijd geschokt door de goede sfeer die er in Essen heerst. In Essen heb ik alles mee, de akoestiek is heel goed en ik ben heel gelukkig met de chef die we hebben, Tomás Netopil. Alles wat ik met hem gedaan heb was speciaal. Weet je trouwens waarom het theater eruit ziet zoals het is? Toen het gebouwd werd was het Ruhrgebied verarmd. Daarom wilde Aalto niet een grote trap als entree. De ingang zit verborgen in een punt waar iedereen naar binnen durft. En elke deur heeft twee handgrepen, een voor volwassenen en een voor kinderen. Over alle details is nagedacht. De familie van Aalto komt ieder jaar kijken of alles nog zo is als het moet zijn.’

Martijn als de Barbier in Die Schweigsame Frau van Richard Strauss met Julia Bauer als Aminia foto Matthias Jung

Wat zijn je favoriete rollen?

‘De grote Mozart-rollen: de graaf in *Nozze*, Don Giovanni en Guglielmo in *Così fan Tutte*. In oktober doe ik *Nozze* in Essen, eind augustus Guglielmo in het Concertgebouw en deze zomer Don Giovanni bij Holland Opera. Dan heb ik in drie maanden de Da Ponte cyclus rond.’

Omschrijf je stemtype eens.

‘Ik ben een jonge lyrische hoge bariton. Dat kan zakken, daar ga ik wel vanuit. Ik heb een goede laagte maar door de klank van mijn stem hoor je dat niet zo. In Essen heb ik de barbier in *Die Schweigsame Frau* gezongen. Dat was een rol die met niets te vergelijken was: een heel hoge baritonrol, op de rand van wat ik kan halen.’

Wel Wolfram, geen Wotan

Is de Heerrufer het begin van een Wagnercarrière?

‘Ik ben nu 33, wat Wagner betreft ligt er nog een leven voor mij. Met mijn stem komt Heerrufer op een mooi moment. Een heel aantrekkelijke rol is natuurlijk Telramund. Heiko Trinsinger uit ons ensemble, die Telramund gaat zingen, is begonnen met een postuur als ik. Hij is de kant van Wagner uitgekneet, letterlijk en qua stem. Een geweldige rol is die van Siegmund, die zing ik wel eens in de badkamer. Natuurlijk, dat is een rol voor een tenor of een opgepompte bariton. Dat zou een mooie rol zijn als mijn stem omhoog gaat. Wotan zit er voor mij niet in, Gunther wel. En Wolfram von Eschenbach natuurlijk, vergelijkbare zangers als ik hebben die rol gedaan. Als ze mij daarvoor in Essen zouden vragen zou ik dat wel aandurven. Als Wenen of Amsterdam zouden bellen, zou ik dat niet doen. Die zalen zijn te groot. Ik leef voor Mozart, dat doe ik vanaf het begin. En ik zing veel liederen en oratoria, dat vind ik leuk om te doen. Afgelopen jaar heb ik voor het eerst een zware lyrische baritonrol gezongen, Valentin in *Faust*. Dat is met een groot orkest en dat kan ik aan. In dat soort rollen kan ik in groeien.’

En Verdi?

‘Komend seizoen ga ik de rol van Marullo doen in *Rigoletto*. Vader Germont kan ik zingen, maar zie je mij dat doen met mijn postuur en leeftijd? En het is de vraag of het zingen van Verdi en Duits te combineren is. Je kunt niet de ene dag Verdi zingen en de volgende dag Duits.’

Voor meer informatie zie www.martjincornet.com